Arnhem Nijmegen
RES Regionale Energie Strategie

Uitvoeringsplan voor de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

COLOFON

Opdrachtgever
Bestuurlijk Platform Circulaire Regio - RES

Bestuurlijk Opdrachtgever RES
Dimitri Horsthuis - Tangelder, wethouder duurzaamheid gemeente Overbetuwe

Ambtelijk Opdrachtgever RES
Michiel Hustinx, opgavemanager Circulaire Regio

PROCES EN CONTACT
Ine van den Hurk, procesregisseur RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen, res@groenemetropoolregio.nl

MEER INFO
www.groenemetropoolregio.nl/res

OPGESTELD DOOR
Regionaal project team RES in samenwerking met de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe, provincie Gelderland en Liander.

Elst, april 2023

FOTOVERANTWOORDING
Liander: p.8, 15; Jan Buijs: p. 6, 18, 20, 23, 24, 25
Overig: Gemeenten Duiven en Westervoort, Gemeente Nijmegen, Gemeente Lingewaard, Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.
We hebben geprobeerd alle rechthebbenden met betrekking tot foto's in het document te achterhalen. Mocht u desondanks foto's tegenkomen, waarvan u rechthebbende bent en u heeft geen toestemming gegeven voor de publicatie ervan, neemt u dan contact op via res@groenemetropoolregio.nl.

VISUALISATIES
NP RES, Communicatiebureau de Lynx

REDACTIE EN VORMGEVING
Communicatiebureau de Lynx

DISCLAIMER

Deze versie is gebaseerd op de RES 1.0 zonder budgettaire 'limieten'. We weten inmiddels dat we met het budget dat het Rijk heeft toegezegd voor de RES 2.0 in 2022 niet in staat zijn alles uit te voeren. Dat betekent concreet dat veel zaken die nu in het UVP staan niet uitgevoerd kunnen worden zonder extra middelen. Daarom hebben wij in drie scenario's uitgewerkt wat we binnen budget kunnen realisren en wat we met aanvullend budget kunnen realiseren.

Uitvoeringsplan voor de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

VOORWOORD

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma voor de RES. Op 1 juli 2021 hebben wij, zestien gemeenten, provincie en drie waterschappen, als Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen een bod van 1,62 TWh duurzame energie ingediend bij het Rijk. Dit bod is het resultaat van een intensieve samenwerking en hier zijn we trots op. Het bod draagt bij aan de opgave om in heel Nederland 35 TWh duurzame energie op land op te wekken in 2030.

Het klimaat om ons heen verandert in hoog tempo. Op alle fronten worden de komende jaren de krachten gebundeld om de opwarming van de aarde te vertragen. Dat is essentieel om voor onszelf én de generaties na ons een duurzame toekomst te creëren. Dit is namelijk geen standaard gegeven. Als Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen pakken wij de toekomstige energieopgave van onze regio bij de kop. Via deze weg dragen wij bij aan die duurzame toekomst.

Momenteel werken we in dit uitvoeringsprogramma de volgende mijlpaal uit in een langdurig samenwerkingsproces richting 2030: de RES. Het is een aanscherping van de RES 1.0 en heeft een (nog) sterker(e) focus op de uitvoering en realisatie van projecten.

Een belangrijk onderdeel van RES 1.0 zijn de 28 'afspraken voor de toekomst' die we samen hebben gemaakt. Naast deze afspraken die helpen bij een goede inpassing van windmolens en zonnevelden in het mooie Gelderse landschap, zijn de resultaten van de uitgevoerde PlanMER een mooie basis om de stappen nog concreter te maken. Wat is er wel mogelijk en wat juist niet en welke afspraken wil je maken naar de toekomst toe om de opgave wel te kunnen halen. Daarna zitten we veel in op het spoor warmte. Op regionaal, bovengemeentelijk niveau is hiervoor de Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW dient om op regionaal niveau een overzicht te krijgen van de warmtevraag, het warmteaanbod en benodigde infrastructuur. Naast het gemeentelijk schaalniveau is dit regionale schaalniveau van belang voor het slagen van de warmtetransitie en zullen er afspraken moeten worden gemaakt over warmtebronnen en de aankoppeling hierop. Een regionale aanpak is hier van belang.

We gaan voor nieuwe energie van, voor en door de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen!

Dimitri Hortshuis-Tangelder
Bestuurlijk Opdrachtgever RES

AFKORTINGEN

EZK = Ministerie van Economische Zaken
GEA = Gelders Energieakkoord
GEIS = Gelderse Energie Infrastructuur
GWIB = Gelders Warmte Infra Bedrijf
HT = Hoge Temperatuur warmte
LT = Lage Temperatuur warmte
m.e.r. = Milieueffectrapportage
MT = Midden Temperatuur warmte
NPRES = Nationaal Programma Regionale Energie Strategie
OER = Opwek Energie op Rijksgronden
PBL = Planbureau voor de Leefomgeving
PS = Provinciale Staten
RES = Regionale Energiestrategie
RSW = Regionale Structuur Warmte
RVO = Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RWS = Rijkswaterstaat
TVW = Transitie Visie Warmte
WUP = Wijkuitvoeringsplan
TWh = Terawattuur

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Aquathermie
Aquathermie is de verzamelnaam voor de winning, opslag en distributie van warmte en/of koude uit riool-, afval-, drink- en oppervlaktewater.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Gebouwde omgeving
De verzameling bestaande woningen, kantoren, ziekenhuizen, scholen, enzovoorts.

Gelders Energieakkoord (GEA)
In het netwerk van het Gelders Energie Akkoord werken bijna 250 Gelderse organisaties samen. Inzet: 55% minder CO_2-uitstoot in 2030 en een klimaatneutrale provincie in 2050.

Groene Metropoolregio
De Groene Metropoolregio is een samenwerking tussen 18 gemeenten uit de regio. Vanaf 1 januari 2021 werken zij, vanuit een gezamenlijke visie en een regionale agenda van vijf opgaven, aan een goede balans tussen groei en leefkwaliteit.

Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan 600 afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Lokaal eigendom en zeggenschap
Bij lokaal eigendom doen lokale partijen (waaronder inwoners) zowel in financieel opzicht als in zeggenschap mee in een vorm van duurzame opwekking. Voor nieuwe grootschalige zonnevelden en windmolens geldt vanuit het Klimaatakkoord en de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen een streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Lokaal eigendom is anders dan alleen financiële participatie. Bij die laatste zijn er geen afspraken over zeggenschap van de omgeving gemaakt. Een voorbeeld van financiële participatie zonder zeggenschap is het uitgeven van obligaties aan het eind van het ontwikkelproces. Andere voorbeelden van financiële participatie zijn het kopen van aandelen in een windpark of zonneveld of een omgevingsfonds.

Nationaal programma RES (NPRES)
NPRES heeft tot doel om de regio's zo veel mogelijk te ondersteunen bij het opstellen van hun RES. Het programma wordt getrokken door de drie koepelorganisaties (VNG, IPO, en Unie van Waterschappen) en de ministeries van EZK en BZK.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Participatie

Meedenken, meepraten en meedoen bij de totstandkoming van een plan of een project door een brede groep van stakeholders. Dit kunnen zijn bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, (semi) overheden die direct te maken krijgen met

het plan of het project. Participatie in het kader van de RES kun je onderscheiden in proces- en projectparticipatie.

Regionale Energiestrategie (RES)
De Regionale Energietransitie is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzen voor:

- de opwekking van duurzame elektriciteit
- de warmtetransitie
- de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur

De RES is ook een manier om de samenwerking tussen alle regionale partijen (overheden en maatschappelijke organisaties) te organiseren in voorbereiding op concrete projecten die voortkomen uit de RES.

Tot slot is de RES een product waarin staat beschreven welke strategie de RES-regio hanteert om lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.

RES-deelnemers
De deelnemers die samen de RES vormgeven en daarover besluiten: de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe, provincie Gelderland en Liander. Liander neemt geen besluiten over de RES. Liander (en Tennet) besluiten over de investeringsplannen voor infrastructuur.

Regionale Structuur Warmte (RSW)
De Regionale Structuur Warmte brengt de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart. Het is onderdeel van de RES.

Terawattuur
Terawattuur is een meeteenheid voor energie. In het kader van de RES wordt de term onder andere gebruikt voor de hoeveelheid energie die per jaar wordt gebruikt of opgewekt.
1 terawattuur = 1 miljard kilowattuur = 1.000.000.000 kilowattuur. 1 TWh staat gelijk aan circa 1.000 hectare zonnepanelen of ongeveer 70 windturbines van 4 MW.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte leggen gemeenten hun visie vast op de warmtetransitie en lichten ze hun voorziene strategie op inzet van warmtebronnen toe. Ook wordt vastgelegd op welke termijn wijk aardgasvrij worden en welke alternatieven warmtevoorziening voor elke wijk het meest voor de hand ligt.

Warmtecluster
In een warmtecluster komen vraag en aanbod van warmte bij elkaar: er is een warmtebron met daar omheen gelegen warmtevraagclusters die interesse hebben in de afname van warmte uit die bron.

Warmtevraagcluster
Een cluster van gebouwen (woningen, bedrijven, enzovoorts) met een bepaalde vraag naar warmte. De gebouwen vormen samen een cluster omdat ze dicht bij elkaar liggen en samen een vraag naar warmte hebben ter grootte van minimaal 1.500 woningen. Rondom clusters vanaf die omvang is de aanleg van een grootschalig warmtenet kansrijk.

Zoekgebied
Een zoekgebied is een bepaald gebied waar windturbines of zonnevelden zouden kunnen komen. Dit wil dus niet zeggen dat zomaar overal in het zoekgebied turbines of zonnevelden geplaatst gaan worden. Slechts een deel van het totale gebied zal benut worden.

Initiatiefnemers kunnen een voorstel voor een wind-of zonnepark indienen bij de gemeente. Of een voorstel uitgevoerd gaat worden, hangt er onder andere van af of er restricties gelden, zoals wetgeving ten aanzien van natuur en veiligheid. Ook speelt het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak een rol. De gemeente, de netwerkbeheerder, ontwikkelaars, inwoners en andere belanghebbenden bepalen samen hoe en waar er gaat worden opgewekt. Voordat de eerste schop de grond in gaat doorloopt elk nieuw project verschillende stappen, zoals een toets op de omgevingsvisie, een milieutoets en een vergunningsaanvraag. Dat biedt inwoners en belanghebbenden meerdere momenten om mee te praten.

INHOUD

Afkortingen en verklarende woordenlijst 4

1 INLEIDING 7
1.1 Aanleiding en context 7
1.2 Uitgangspunten en reikwijdte van het Uitvoeringsplan 12

2 OPGAVEN RES 2.0 13
2.1 Perspectief voor elektriciteit 13
2.2 Perspectief voor warmte 15

3 WAT GAAN WE DOEN? 16
3.1 Resultaten elektriciteit 16
3.2 Resultaten warmte 18

4 SAMENWERKING 19
4.1 Samenwerking deelnemers RES 19
4.1.1 Ambtelijke samenwerking 19
4.1.2 Bestuurlijke samenwerking 20
4.1.3 Bestuurlijke besluitvorming 21
4.1.4 Samenwerking met de samenleving 21
4.2 Regionaal projectteam RES 23
4.3 Samenwerken vanuit een verhaal 24
4.4 Samenwerking bovenregionaal 24

5 BUDGET 25

1. INLEIDING

Voor u ligt het geactualiseerde uitvoeringsplan van de Regionale Energiestrategie (RES) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Met dit uitvoeringsplan (UVP) spreken we af hoe we de komende jaren gaan samenwerken, hoe we komen tot uitvoering van de RES 1.0 en op welk niveau (lokaal, bovenlokaal, regionaal of bovenregionaal). Het is een kompas voor alle deelnemers aan deze RES en voor het regionaal projectteam RES. Het bouwt voort op het UVP dat in het voorjaar in 2022 akkoord is bevonden door het vorig Bestuurlijk Platform Circulaire Regio. Met dit geactualiseerde UVP geven we invulling aan een aantal nieuwe ontwikkelingen en de beschikbare financiële middelen. Hierbij is uitgegaan van een jaarlijkse Rijksbijdrage, een jaarlijkse bijdrage van 62 ct per inwoner door gemeenten vanaf 2024 tot en met 2030 en een door de provincie geleverde procesbegeleider warmte in 2023.

1.1 AANLEIDING EN CONTEXT

De RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

In de RES staat hoe we in onze regio van fossiele energie overschakelen op duurzame elektriciteit en duurzame warmte. Ook staat in de RES welke infrastructuur en opslag daarvoor nodig zijn.

De RES is onderdeel van de activiteiten van de regio om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en te helpen vergaande klimaatverandering te voorkomen. In het Nationaal Klimaatakkoord en het Gelders Energieakkoord zijn afspraken vastgelegd over het terugdringen van die uitstoot. Op nationaal niveau moet in 2030 35 TWh elektriciteit duurzaam worden opgewekt. Met de eerste RES, de RES 1.0, levert de Groene Metropoolregio haar aandeel aan die afspraak: 1,62 TWh in 2030.

De RES is onderdeel van de opgave Circulaire regio. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen wil toonaangevend worden in circulair denken en duurzaam handelen, in Nederland én Europa. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten zo veel mogelijk hun waarde en worden hernieuwbare bronnen gebruikt. Met de RES zetten we in op duurzame hernieuwbare bronnen voor elektriciteit en warmte.

Naast een strategie is de RES een samenwerking. De overheden werken daarin gelijkwaardig samen als één overheid, maar met verschillende rollen en bevoegdheden.

Deelnemers aan deze RES zijn zestien gemeenten van de Groene Metropoolregio (zonder Mook en Middelaar en Montferland), de provincie Gelderland en de drie waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe. Ook Liander is deelnemer, maar de netbeheerder neemt geen besluiten over de RES.

Waar komen we vandaan?

De samenwerkende overheden in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waren al volop bezig met de energietransitie en hadden al concrete duurzame-energieprojecten gerealiseerd, toen zij in 2019 startten met de RES 1.0. De eerste stap was een *startnotitie* met daarin uitgangspunten voor het proces en de samenwerking.

De samenwerking leidde tot een *concept*-RES met een afwegingskader, conceptzoekgebieden en een concept bod van 1,68 TWh: de bijdrage van de regio aan de nationale opgave van 35 TWh duurzame elektriciteit in 2030. Ook gaf de concept-RES inzicht in het elektriciteitsgebruik, warmtegebruik en de warmtepotentie in de regio, en een eerste verkenning van de impact van duurzame opwek op de netinfrastructuur. Deze verkenning benoemde de verwachte knelpunten op stations en de potentie van energiehubs (het combineren van vraag en aanbod en van verschillende soorten energiewinning). De concept-RES is tot stand gekomen met betrokkenheid van belanghebbenden in diverse ateliers en stakeholder-intermezzo's op regioniveau. Gemeenten hebben op lokaal niveau inwoners betrokken.
In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden bijgesteld en in zeer

beperkte mate het bod: 1,62 TWh. Daarnaast zijn met potlood extra verkenningsgebieden opgenomen voor met name windenergie. Dit met het oog op een betere balans tussen windenergie en zonne-energie. De RES 1.0 gaat dieper in op warmte met onder andere een beschrijving van instrumenten voor lokale sturing op warmte en een verbinding tussen warmtevraag en potentiële warmtebronnen in een conceptkaart Regionale Structuur Warmte. Deze kaart biedt een mogelijk toekomstperspectief voor het warmteverdelingsvraagstuk en bijbehorende infrastructuur in 2030. Ook bevat de RES 1.0 een beschrijving van de op dat moment bekende regionale en bovenregionale warmteclusters. Een uitgebreide netimpactanalyse laat zien wat de impact is op de stations, de benodigde ruimte en kosten voor uitbreiding van de infrastructuur en een inschatting van de haalbaarheid van realisatie voor 2030. De netimpactanalyse beschrijft ook verschillende manieren waarop beter gebruik van de netinfrastructuur en een betere balans op het net gerealiseerd kan worden. In de RES 1.0 zijn 28 Afspraken voor de Toekomst opgenomen. Deze zijn te vinden onder paragraaf 2.7 in de RES 1.0.

Waar staan we nu?

Alle deelnemers; de gemeenten, waterschappen en provincie, hebben de RES 1.0 vastgesteld met een aantal moties en amendementen, waaraan we binnen de RES 2.0 vervolg zullen geven. Gemeenten hebben inmiddels ook bijna allemaal hun lokale Transitievisie Warmte vastgesteld. Daarin hebben zij hun visie op de warmtetransitie vastgelegd en geven ze aan op welke manier welke wijken van het aardgas gaan. De visies verschillen sterk in aard en niveau van uitwerking.

De RES 1.0 legt een goede basis voor de opwek van duurzame elektriciteit in 2030. We moeten de benodigde projecten en de bijbehorende infrastructuur nu (verder) uitwerken en (verder) borgen in ons omgevingsbeleid. Zo hebben we uiterlijk in 2025 de in de RES 1.0 afgesproken elektriciteitsopgave voor 2030 vergund. De RES 1.0 legt ook een eerste basis voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk van komende jaren, die we richting RES 2.0 moeten versterken en doorontwikkelen.

De gemeenten kunnen veel taken voor elektriciteit en warmte zelfstandig uitvoeren. Voor een aantal vraagstukken is regionale en bovenlokale afstemming noodzakelijk, zoals: hoe gaan we om met grootschalige elektriciteitsinitiatieven buiten zoekgebieden? Hoe vergroten we inzicht in de beschikbare warmte en de verdeling van de beperkt beschikbare warmte? Wat zijn optimale warmtekavels en hoe komen we daarin tot voldoende omvang/schaal? Ook de huidige congestie op het net vraagt veel extra aandacht. De huidige (ontwikkeling van) de energie-infrastructuur kan de ontwikkeling van nieuwe elektriciteitsvragers en de opwekking van duurzame elektriciteit niet bijhouden. De provincie pakt een regierol op zich en doet dit in samenwerking met de RES regio's in het programma GEIS. Op provinciaal en RES regioniveau is het belangrijk samen te kijken naar een goede verdeling, fasering en prioritering van projecten. Binnen de RES ligt daarvoor de focus op verdeling, fasering en prioritering van duurzame elektriciteitsopwekking en warmte.

Daarvoor is het in samenhang brengen van duurzame elektriciteit en duurzame warmte ontwikkelingen noodzakelijk. Binnen de Groene Metropoolregio als geheel, in het bijzonder binnen de opgave Groene Groei en productieve regio, zal de verdeling, fasering en prioritering van energievragers en duurzame energieproducenten in samenhang moeten worden bezien in het kader van integraal programmeren

Regionale samenwerking levert ook meerwaarde bij bijvoorbeeld het uitvoeren van gezamenlijk onderzoek zoals de gezamenlijke plan-MER voor de RES. Hiermee worden onderzoekslasten verdeeld en lokale onderzoekslasten verminderd. Of een Community of Practice (CoP) voor gedeelde vraagstukken: zo hoeven we niet allemaal zelf het wiel uit te vinden. Of een gezamenlijke lobby of aanvraag voor verder onderzoek naar een geothermie of voor middelen uit fondsen.

Het regionaal projectteam RES is ondergebracht in de Groene Metropoolregio. Inmiddels zijn de Rijksbijdragen structureel, in elk geval tot en met 2030. De gemeentelijke bijdragen waren tot nu toe incidenteel. Wanneer ook gemeenten zich uitspreken over meerjarige financiële bijdragen aan de RES kan het team gestabiliseerd worden. De provincie Gelderland werkt aan versnellingsteam(s) voor uitvoering van de energietransitie: die teams kunnen deelnemers aan de RES op vraagstukken gericht ondersteunen.

Ook inhoudelijk is de RES onderbracht in de Groene Metropoolregio: onder de opgave Circulaire regio. De RES kan op deze manier verbonden worden met andere regionale activiteiten in het kader van de energietransitie en met andere opgaven van de Groene Metropoolregio (Circulaire regio, Groene groeiregio – verstedelijking, Ontspannen regio, Productieve regio en Verbonden regio).

Ontwikkelingen rond verstedelijking en mobiliteit zorgen bijvoorbeeld ook voor een nieuwe energievraag: hoe zorgen we voor goede berekeningen van deze energievraag en voor een tijdige ontwikkeling van netcapaciteit? Een ander voorbeeld is de arbeidsmarkt voor het elektriciteits- en

warmtevraagstuk: we hebben allerlei mensen nodig, van vakmensen elektrotechniek en installatie tot ambtenaren RO die zich bezighouden met energie en warmte.

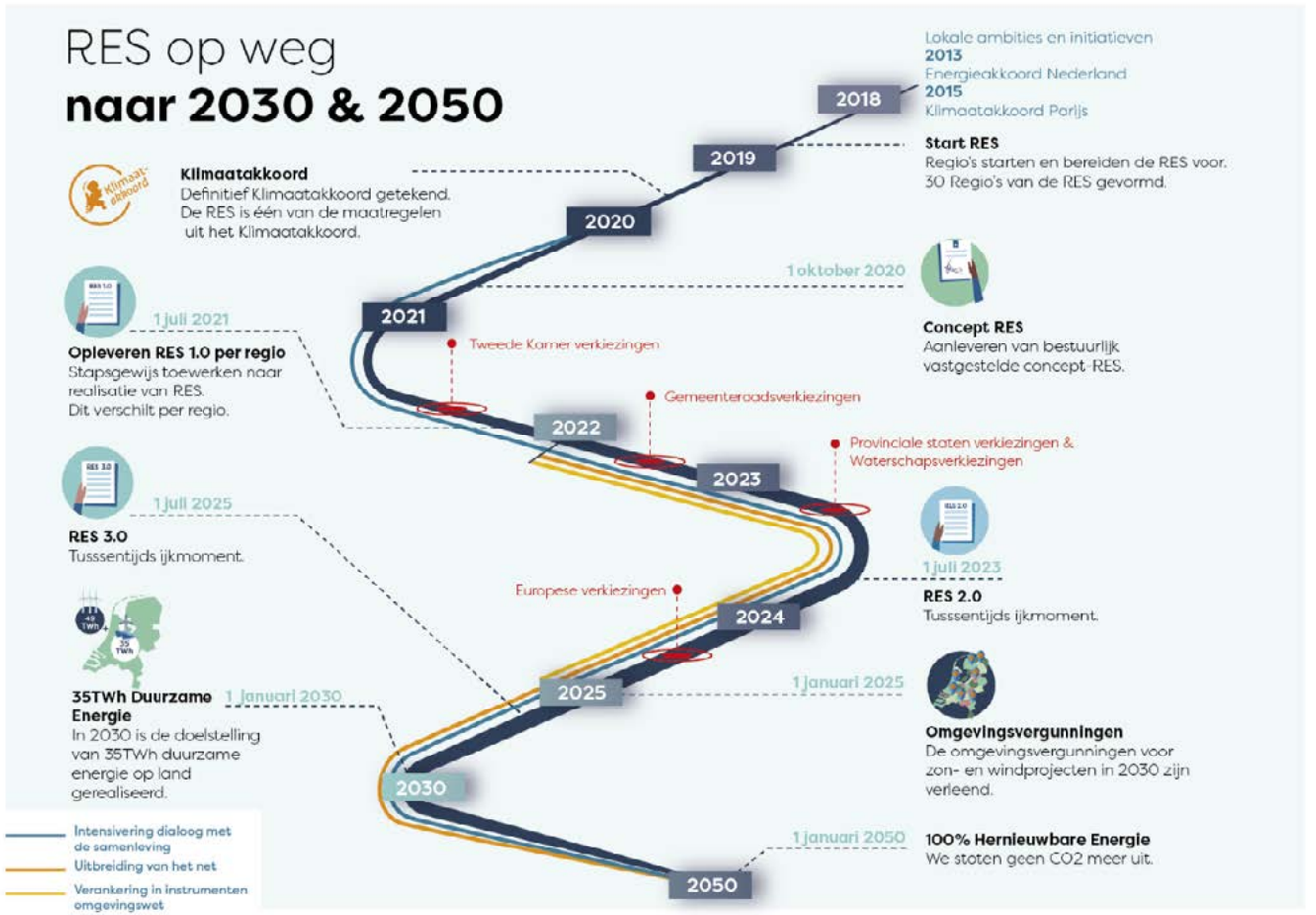
Waar gaan we naartoe?

We werken op de lange termijn toe naar een integrale energiestrategie voor duurzame elektriciteit en warmte met bijbehorende infrastructuur en opslag voor de regio die ingebed is in de integrale gebiedsontwikkeling.

RES 2.0

Onze volgende stap nu is toewerken naar de RES 2.0. We streven daarbij naar een RES 2.0 die aan de RES-deelnemers voorgelegd kan worden eind 2023 zodat realisatie van deze RES 2.0 voor 2030 nog kansrijk is. Met de ingang van de omgevingswet zal deze RES 2.0 een zwaardere ruimtelijke strategische status krijgen dan de RES 1.0: het is een vormvrij vrijwillig programma. Voor dit programma geldt een plan-MER plicht.

Een belangrijke actuele ontwikkeling is de versnelling van de energietransitie door Europa en het Rijk. Zo verhoogt het Rijk de doelstelling voor grootschalige duurzame elektriciteit op land in 2030. Dit leidt nu niet tot nieuwe landelijke doelstellingen voor de RES in 2030. Het vraagt wel om zo veel mogelijke realisatie van het gezamenlijke RES 1.0 bod van 55 TWh van de dertig RESregio's. Met dit bod overschreden de RES regio's de toen geldende doelstelling uit het Klimaatakkoord van minimaal 35 TWh in 2030.

De provincie heeft een besluit genomen ten aanzien van de Wespendief. Dit beperkt de uitvoerbaarheid van windenergieprojecten op korte termijn. Hoe we hiermee omgaan wordt onderdeel van het vervolgproces van de RES.

Om de warmtetransitie te versnellen is naast het Nationaal Programma RES, het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie opgericht. Dit programma focust op de verduurzaming van alle woningen en gebouwen. Dit NP

Lokale warmte kent ook een regionale component. Hierin is het mogelijk om samen op te trekken met de RES organisatie binnen een regio. Dit is echter geen vereiste, maar naar behoefte van de regio in te vullen.

Naast deze nationale ontwikkelingen zijn provinciaal de uitkomsten van het geothermie onderzoek bekend geworden en deze laten zien dat geothermie in de Groene Metropoolregio potentieel kansrijk is en interessant is om nader te onderzoeken.

Daarnaast is om de energietransitie te versnellen, een Nationaal Programma Waterstof opgesteld. Onderdeel hiervan is de Waterstof Back Bone die ook door de Groene Metropoolregio loopt.

Borgen en realiseren RES 1.0

Tegelijkertijd borgen we de afspraken van RES 1.0 in het omgevingsbeleid. Voor duurzame elektriciteit doen we dit met het oog op het nationaal afgesproken tijdspad. Voor elektriciteitsprojecten geldt dat ze uiterlijk in de zomer van 2024 allemaal geborgd moeten zijn in het omgevingsbeleid. Op 1 januari 2025 moeten deze projecten vergund zijn en op 1 januari 2030 gerealiseerd, net als de daarbij benodigde transportcapaciteit op het net. Voor warmte doen we dit met het oog op de nationale afspraak dat in 2030 nationaal 1,5 miljoen woningen aardgasvrij moeten zijn door vanaf 2021 nationaal 50.000 woningen per jaar aardgasvrij te maken en vanaf 2030 200.000 woningen. Hiervoor werken we toe naar een regionale warmtestructuur met een bronnenstrategie en de bijbehorende infrastructuur. Hierdoor kan op lokaal niveau de gebouwde omgeving overgaan van fossiel gas naar duurzame warmte en ook nieuwbouw voorzien worden van duurzame warmte. Warmte uit elektriciteit is een van de bronnen in de bronnenstrategie.

Voortgangsrapportage NPRES/PBL

In lijn met de afspraken met NPRES leveren we iedere twee jaar een voortgangsrapportage over de voortgang van onze RES. Onderdeel hiervan is een rapportage over de voortgang in de verkennings- en zoekgebieden voor duurzame elektriciteit, over de toepassing van duurzame warmtebronnen en over de koppelingen met andere opgaven en dilemma's in de zoekgebieden. Het NPRES werkt samen met onder andere PBL en RVO aan de harmonisatie van de rekensystematiek van de RESsen. Dit kan leiden tot wijzigingen in de weergave van de voortgang.

1.2 UITGANGSPUNTEN EN REIKWIJDTE VAN HET UITVOERINGSPLAN

Uitgangspunten
De ambitie en de afspraken in de RES 1.0 en de 28 Afspraken voor de Toekomst zijn leidend voor het uitvoeringsplan.

Reikwijdte
Dit uitvoeringsplan gaat over de werkzaamheden van het RES projectteam ten aanzien van:

- grootschalige opwek van duurzame elektriciteit, inclusief de infrastructuur;
- de bovenlokale afstemming op winning en verdeling van duurzame warmte, inclusief de daarvoor benodigde infrastructuur.

We werken integraal op regionaal niveau door de RES te verbinden met de andere opgaven van de Groene Metropoolregio.

Dit uitvoeringsplan geldt voor de periode 2023 tot en met 2030.

Van, voor en door de regio
'Van, voor en door de regio' blijft ook in RES 2.0 het motto. Dat laten we zien in onze onderlinge samenwerking, in onze wijze van communiceren en zorgvuldige participatie. Wij zijn transparant en navolgbaar en wegen per vraagstuk af hoe we participatie het beste vorm kunnen geven. We zorgen ervoor dat inwoners en stakeholders weten waaraan en hoe zij mee kunnen denken of doen en op welk niveau (regionaal, lokaal). We zorgen zo voor een klimaat waarin partnerschappen op duurzame energie kunnen ontstaan.

2. OPGAVEN RES 2.0

De komende tijd richten wij ons op het actualiseren en aanscherpen van de RES 1.0 naar een RES 2.0. Tegelijkertijd realiseren we op lokaal niveau projecten. Deze projecten bevinden zich in uiteenlopende fases.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten essentieel:

1. **Er geldt lokale autonomie voor gemeenten waar dat kan en we benutten de kracht van de regio waar dat moet.**
2. **We frustreren zo min mogelijk lopende processen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat initiatiefnemers de regie houden. Ook richten we het proces zo in dat een voortvarende aanpak geborgd blijft.**

2.1 PERSPECTIEF VOOR ELEKTRICITEIT

Het RES-bod van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is 1,62 TWh (RES 1.0). De gemeenten zien mogelijkheden voor 1,15 TWh uit zonne-energie (0,66 TWh met zonnevelden en 0,49 TWh grootschalig zon op dak) en 0,47 TWh aan windenergie (situatie voorjaar 2021). Per februari 2021 was 0,12 TWh gerealiseerd. Wanneer we kijken naar het op te stellen vermogen (MW), dan komt 89% van het bod in de RES 1.0 tot stand door zon (zonnevelden en grootschalig zon op dak) en 11% door de realisatie van windturbines. Het huidige bod laat een goede ontwikkeling zien, maar leidt nog tot teveel disbalans op en inefficiënt gebruik van het net. In de RES 2.0 werken we daarom toe naar een betere wind-zonverhouding.

Extra zoekgebieden wind

Om de wind-zonverhouding te verbeteren hebben we in de RES 1.0 een globale verkenning uitgevoerd naar kansrijke gebieden voor extra windturbines. Deze gebieden zijn geen onderdeel van het bod in de RES 1.0. Via een milieueffectrapportage (PlanMER) wordt duidelijk in hoeverre de 1,62 TWh ontwikkeld kan worden binnen de aangewezen zoekgebieden. Ook geeft dit onderzoek inzicht in de mogelijkheden voor extra zoekgebieden voor de opwekking van windenergie. Via deze extra zoekgebieden kan de balans tussen wind- en zonne-energie worden verbeterd.

Ruimtelijke afspraken
In de RES 1.0 zijn zes richtinggevende ruimtelijke afspraken vastgesteld. De afspraken zijn bedoeld om natuur te behouden en overlast voor inwoners te beperken. Ook geven ze duidelijkheid aan initiatiefnemers van nieuwe zon- en windprojecten. De RES-deelnemers werken de ruimtelijke afspraken uit en borgen ze in beleid of afwegingskaders. We versterken de ruimtelijke onderbouwing van de RES. Daarmee kunnen RES-deelnemers ook gezamenlijk afwegingen maken over nieuwe locaties buiten de zoekgebieden. We komen tot een gezamenlijke aanpak en criteria hoe we omgaan met windlocaties buiten de RES zoek- en verkenningsgebieden.

Versnelling energietransitie
Het Rijk zet in op versnelling van de energietransitie en verhoogt de doelstelling voor grootschalige duurzame elektriciteit op land in 2030 van 35TWh naar 55 TWh. Op dit moment onderzoekt een NPRES werkgroep wat dit betekent voor de RESsen. Vooralsnog wordt geen hogere bijdrage gevraagd omdat alle RESsen samen 55 TWh kunnen bijdragen. Het betekent dat we als RES in 2030 minimaal de ambitie van 1,62 TWh dienen te realiseren.

Urgent vraagstuk elekricteitsinfrastructuur
De huidige (ontwikkeling van) de energie-infrastructuur kan de ontwikkeling van nieuwe elektriciteitsvragers en de opwekking van duurzame elektriciteit niet bijhouden. Op provinciaal en RES regioniveau is het belangrijk samen te kijken naar een goede verdeling, fasering en prioritering van projecten.

Wat is het doel?
In de RES 2.0 werken we gezamenlijk toe naar de volgende doelen:

1. We realiseren het bod van 1,62 TWh en streven naar een betere verdeling tussen zon en wind. Daarvoor programmeren we de duurzame-energieopwek gezamenlijk, in samenhang met het regionale energiesysteem.

2. We realiseren een integraal programma waarin duurzame energieopwek, energievragers en infrastructuur in samenhang gepogrammeerd worden

3. We verankeren de RES 1.0 en RES 2.0 in het omgevingsbeleid. Daarbij streven we naar lokaal eigendom.

4. We geven inzicht in de voortgang en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.

2.2 PERSPECTIEF VOOR WARMTE

De RES 1.0 legt een eerste basis voor het (sub)regionale warmteverdelingsvraagstuk van komende jaren, die we richting RES 2.0 moeten versterken en doorontwikkelen. We blijven de komende tijd in gesprek met de gemeenten over de ontwikkeling van de Transitievisies Warmte (TVW's) en hoe de TVW's zich verhouden tot de Regionale (infra)Structuur Warmte (RSW).

Match tussen vraag en aanbod
In de RES 2.0 actualiseren we de behoefte aan, en het aanbod van bovenlokale warmte en gaan we in op de match tussen vraag en aanbod: welke warmtebronnen zijn nu nog onbenut (of niet optimaal benut) en welke bronnen moeten opschalen om de warmtetransitie uit te kunnen voeren? Wat is ervoor nodig om een onbenutte bron te gebruiken, en hoe zou de opschaling van reeds bestaande warmtebronnen eruitzien? Wie pakt welke rol op binnen de uitvoering daarvan? We werken toe naar een (sub) regionale bronnenstrategie die zich richt op de behoefte zoals onder andere beschreven in de gemeentelijke TVW's. Daarbij verwerken we nieuwe inzichten uit lopend onderzoek, zoals het rijksprogramma SCAN (onderzoek naar de potentie van geothermie) en het landelijk programma aquathermie. Ook nemen we de impact mee van het zich ontwikkelende wettelijk kader (de Wet Collectieve Warmte, en relevante initiatieven, met name de ontwikkeling van het Gelders WarmteInfrabedrijf (GWIB).

De impact van de inzet van duurzame warmte op de elektriciteitsbehoefte
Tot slot slaan we met integraal programmeren de brug tussen warmte en elektriciteit. De inzet van warmtebronnen vermindert de behoefte aan elektriciteit. Echter duurzame warmtebronnen zoals geothermie en aquathermie hebben vaak wél elektriciteit nodig. Vanuit de warmtetransitie in de gebouwde omgeving is dus een zekere vraagbehoefte te verwachten naar duurzame elektriciteit. Niet alleen voor de bestaande woningvoorraad, maar zeker ook voor de verstedelijkingsopgave binnen de regio de komende jaren.

Wat is het doel?
Het hoofddoel van het spoor warmte is:
We actualiseren de RSW en daar waar sprake is van schaarste realiseren we een gedragen en efficiënte structuur voor het verdelingsvraagstuk (RSW) van bovenlokale duurzame warmtebronnen binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, uitgewerkt in samenhang met de lokale warmteplannen en overige RES-opgaven.

Om deze RSW uit te werken, geven we invulling aan drie subdoelen:

1. Er is een goede samenhang en aansluiting tussen de regio (RSW) en gemeenten (TVW's).

2. We borgen een langjarige structurele samenwerking (tussen overheden en betrokken stakeholders) rond de regionale warmte-opgave, met in 2023 duidelijkheid over de rolverdeling in die samenwerking.

3. Er komt een uitgewerkte set van afspraken voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk, om vraag en aanbod van duurzame warmte te matchen. Daarbij maken we inzichtelijk wat de inzet van duurzame warmte betekent voor het elektriciteitsvraagstuk.

3. WAT GAAN WE DOEN?

Om de genoemde doelen uit hoofdstuk 2 voor elektriciteit en warmte te realiseren, werken we aan de volgende resultaten.

3.1 RESULTATEN ELEKTRICITEIT

1. **We realiseren het bod van 1,62 TWh en streven naar een betere verdeling tussen zon en wind. Daarvoor programmeren we de duurzame-energieopwek gezamenlijk, in samenhang met het regionale energiesysteem.**

- We vertalen de resterende en eventuele nieuwe ambities in concretere en mogelijk ook nieuwe zoekgebieden.
- We maken een procesvoorstel/-stappenplan voor initiatieven buiten zoekgebieden: hoe komen nieuwe initiatieven op de RES-tafel.
- We maken een procesvoorstel/-stappenplan hoe we omgaan bij keuze deelnemer om niet tot invulling te komen van zoekgebieden en/of projecten (escalatieplan).
- Gemeenten en het regionaal projectteam RES gaan in gesprek over nieuwe zoekgebieden en verwachtingen over en weer.
- We maken een voorstel om alle zoekgebieden, locaties en projecten te prioriteren en faseren, in samenhang met de beschikbare en geplande netcapaciteit.
- We komen tot procesafspraken over het verdelen/compenseren van de lusten en de lasten.
- We organiseren omgevingsdialogen en participatie op regio niveau om de regionale stakeholders te betrekken.
- We bieden een doorkijk van 2030 tot en met 2050

2. **We realiseren een integraal programma waarin duurzame energieopwek, energievragers en infrastructuur in samenhang geprogrammeerd worden.**

- We richten een projectgroep Energiesysteem in met als doel het verhogen van de systeem efficiëntie van het bod en de samenhang tussen projecten.
- We maken een plan van aanpak voor Integraal Programmeren voor de regio, waarin het proces van Integraal Programmeren wordt beschreven inclusief de samenwerkingsvorm, de rollen en benodigde capaciteit.
- We maken een overzicht van de projecten en ontwikkelingen in duurzame energie opwek, warmte en benodigde energie-infrastructuur in de regio.
- We betrekken gemeenten bij het vaststellen van afwegingscriteria; welke projecten hebben wel, of juist geen, prioriteit? We werken aan de ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding voor het vaststellen van die afwegingscriteria, die uiteindelijk gebruikt worden om de energie-infrastructuur projecten te prioriteren en te plannen in de tijd.
- We organiseren werksessies om de keuzes in het energiesysteem te bespreken.
- We participeren in de stuurgroep en werkgroep van GEIS en brengen de ervaringen in vanuit het RES perspectief.
- We zoeken de samenwerking op binnen de Groene Metropoolregio met andere opgaven die raken aan de ruimtelijke puzzel en het energiesysteem, zoals de verstedelijkingsstrategie. We zijn ook de verbinding richting provincie en Rijksoverheid.

3. We verankeren de RES in omgevingsbeleid. Daarbij streven we naar lokaal eigendom.

- Alle deelnemers borgen de RES in hun omgevingsbeleid (omgevingsvisie, windvisie en omgevingsplan/ omgevingsverordening).
- De RES is onder de omgevingswet een vrijwillig programma. Hiervoor geldt een planMER plicht. We voeren een regionale planMER uit. De regionale planMER draagt bij aan borging van de afspraken in de RES 1.0 en is een invulling van planMER plicht voor de RES 2.0. Het projectteam RES GMR werkt aan de inhoudelijke uitwerking van het planMER, evenals de voorbereiding voor de besluitvorming in de regio, in samenspraak met het Ambtelijk Platform Circulaire Regio (APCR). Ook de beantwoording van de zienswijzen is opgepakt door het projectteam RES GMR.
- Met behulp van de expertpool van het NPRES heeft een onderzoek plaats gevonden hoe de planMER en de RES bij kunnen dragen aan versnelling van de vergunningverlening: welk detailniveau van de planMER en de RES draagt hier aan bij. Aan de hand van dit onderzoek komt een voorstel voor het detailniveau van de RES.
- We kiezen gezamenlijk welke rol gemeenten en provincie spelen bij het realiseren van lokaal eigenaarschap en zeggenschap. We verankeren het streven naar lokaal eigenaarschap in gemeentelijk en provinciaal beleid.
- Er komt een voorstel en afspraken over hoe de RES verder wordt verankerd in het omgevingsbeleid en welke instrumenten daarvoor ingezet kunnen worden.

4. We geven inzicht in de voortgang en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.

-
- De uitkomsten van de monitoring presenteren we twee keer per jaar en we spreken bestuurlijk af hoe om te gaan met de uitkomsten van de monitoring.
- Elke twee jaar wordt een voortgangsrapportage opgeleverd.

3.2 RESULTATEN WARMTE

1. **Er is een goede samenhang en aansluiting tussen de regio (RSW) en gemeenten (TVW's).**

- We actualiseren de Regionale Structuur(visie) Warmte, afgestemd op lokale warmteplannen en aangrenzende RES-regio's. Daarbij wordt ook gekeken naar de waterstof-infrastructuur.
- We actualiseren de warmte-atlas, ontwikkelen een regionale bronnenstrategie en de daarbij benodigde warmte-infrastructuur.
- We bepalen de impact van de inzet van warmtebronnen op de vraag naar elektriciteit.

2. **We borgen een langjarige structurele samenwerking (tussen overheden en betrokken stakeholders) rond de regionale warmte-opgave, met in 2023 duidelijkheid over de rolverdeling in die samenwerking..**

- Er komt een strategische notitie met spelregels rond het warmteverdelingsvraagstuk (inclusief strategie voor regionale lobby ten behoeve van het. handelingsperspectief).
- We behartigen de regionale belangen op provinciaal en nationaal niveau, waaronder het realiseren van onderzoeken naar boringen voor geothermie en de impact van nieuwe wet- en regelgeving in de warmtetransitie

3. **Er komt een uitgewerkte set van afspraken voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk.**

- We maken een regionale position paper over de rol van de RES
- Er komt een strategische notitie over de impact van het GWIB op de RES-regio. De vraag-aanbod-infrastructuur voor warmte wordt op regioniveau verbonden met het elektriciteitsvraagstuk. Daarin:
  - Wordt de impact van nationale ontwikkelingen meegenomen.
  - Zijn actuele onderzoeksresultaten (o.a. geothermie, aquathermie) verwerkt.
  - Zijn cross-overs in beeld gebracht ten behoeve van slimme en efficiënte verbindingen.

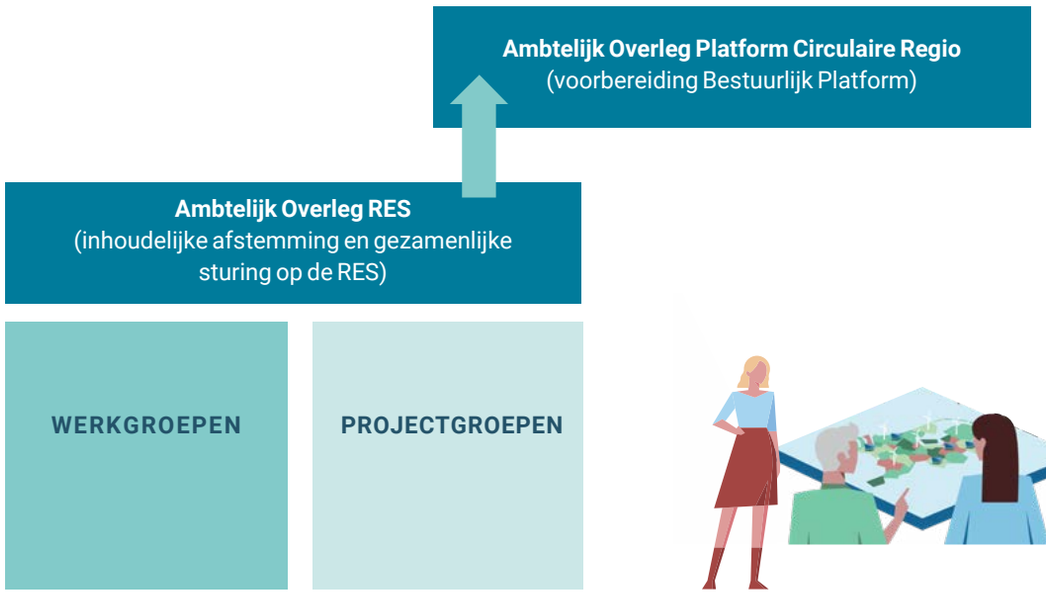
4. **We geven inzicht in de voortgang van de warmtetransitie en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.**

- De uitkomsten van de monitoring presenteren jaarlijks en we spreken bestuurlijk af hoe om te gaan met de uitkomsten van de monitoring.
- Elke twee jaar wordt een voortgangsrapportage opgeleverd.

4. SAMENWERKING

De RES is van, voor en door de regio. Dat komt tot uiting in de uitvoering op verschillende schaalniveaus (lokaal, bovenlokaal, regionaal en bovenregionaal) die gezamenlijk de resultaten van de RES vormen. Het komt tot uiting in onze wijze van communiceren en participeren. En het komt tot uiting in de manier waarop we het proces sturen en activiteiten uitvoeren op regioniveau.

4.1 SAMENWERKING DEELNEMERS RES

4.1.1 Ambtelijke samenwerking

Samenwerking op regionale opgave in werkgroepen en projectgroepen
Op regioniveau werken deelnemers aan de RES in werkgroepen en projectgroepen. Daardoor kunnen we taken slim verdelen en houden we de vaart erin. De groepen werken duidelijk aangegeven vraagstukken uit of bereiden een vraagstuk voor. De groepen zijn samengesteld op basis van expertise. Ze worden geleid en ondersteund door een lid van het regionaal projectteam RES.

Samen afstemmen en sturing geven aan de RES via het Ambtelijk Platform Circulaire Regio
Het Ambtelijk Platform Circulaire Regio bereidt het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio voor. We streven ernaar in een eerdere fase de stukken bedoeld voor gesprek of besluitvorming op het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio, zo goed mogelijk samen uit te werken en voor te bespreken. Daardoor kan het Ambtelijke Platform Circulaire Regio zich focussen op de voorbereiding van het bestuurlijk gesprek.

Community of Practice
De Community of Practice bespreekt vraagstukken en casussen die in de regio spelen. De CoP is voor de participatie- en communicatieadviseurs en de klimaatcoördinatoren en andere relevante/betrokken collega's zijn ook welkom.

4.1.2 Bestuurlijke samenwerking

Bestuurlijk Platform Circulaire Regio
De bestuurlijke afstemming tussen de deelnemende overheden (gemeenten, provincie, waterschappen) en de netwerkbeheerder (Liander) vindt plaats in het Bestuurlijke Platform Circulaire Regio. Daarnaast wordt hier getoetst of stukken kunnen worden doorgeleid naar de colleges/dagelijks besturen (DB's) van deelnemende gemeenten, waterschappen en provincie. Besluitvorming vindt altijd plaats door deelnemende overheden op de voor hen gebruikelijke wijze.

Voorbereiding Bestuurlijk Platform
Het Bestuurlijk Platform wordt ambtelijk voorbereid in het Ambtelijk Platform Circulaire Regio. Het regionaal projectteam RES en de vertegenwoordigers van het Ambtelijk Platform zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de voorbereiding van bestuurlijke voorstellen.

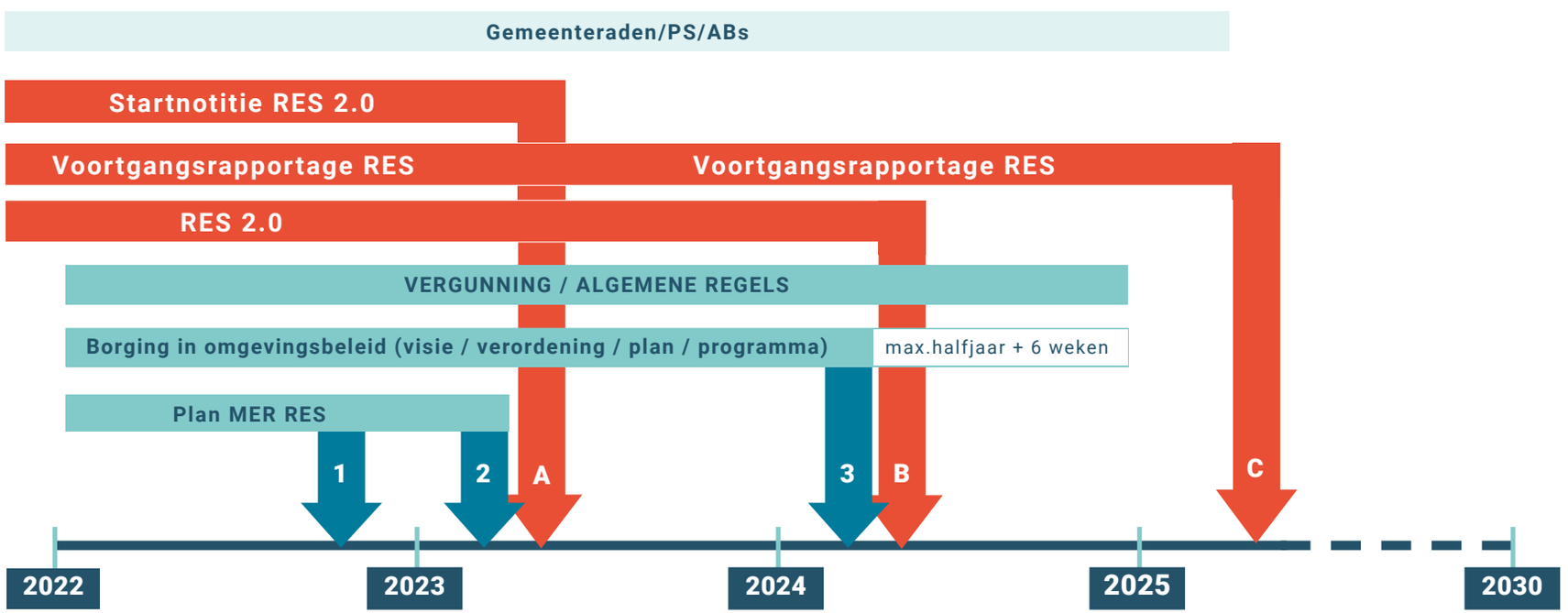

4.1.3 Bestuurlijke besluitvorming

Besluitvorming door deelnemende overheden vindt altijd plaats op de voor hen gebruikelijke wijze. Voor de RES zijn vijf besluitvormingstrajecten voorzien:

- UVP RES (Colleges)
- Voortgangsrapportage RES 2023 (Colleges)
- Plan-MER RES (Colleges met zienswijzen Raden en Staten)
- Raadsinformatiebrief RES-proces 2.0. (Raden en Staten)
- RES 2.0 (Raden en Staten)

De gemeenteraden en Provinciale Staten (PS) hebben een rol in de borging van de RES in het omgevingsbeleid. Daarnaast hebben gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen (AB's) een rol in het inhoudelijk vormgeven van de RES 2.0 door hiervoor kaders te stellen en daarover te besluiten.

Rol gemeenteraden/PS/AB's in besluitvormingstraject bij borging RES in omgevingsbeleid
Gemeenteraden, Provinciale Staten (PS) en Algemeen Besturen (AB's) spelen een rol in de borging van de RES in het omgevingsbeleid:

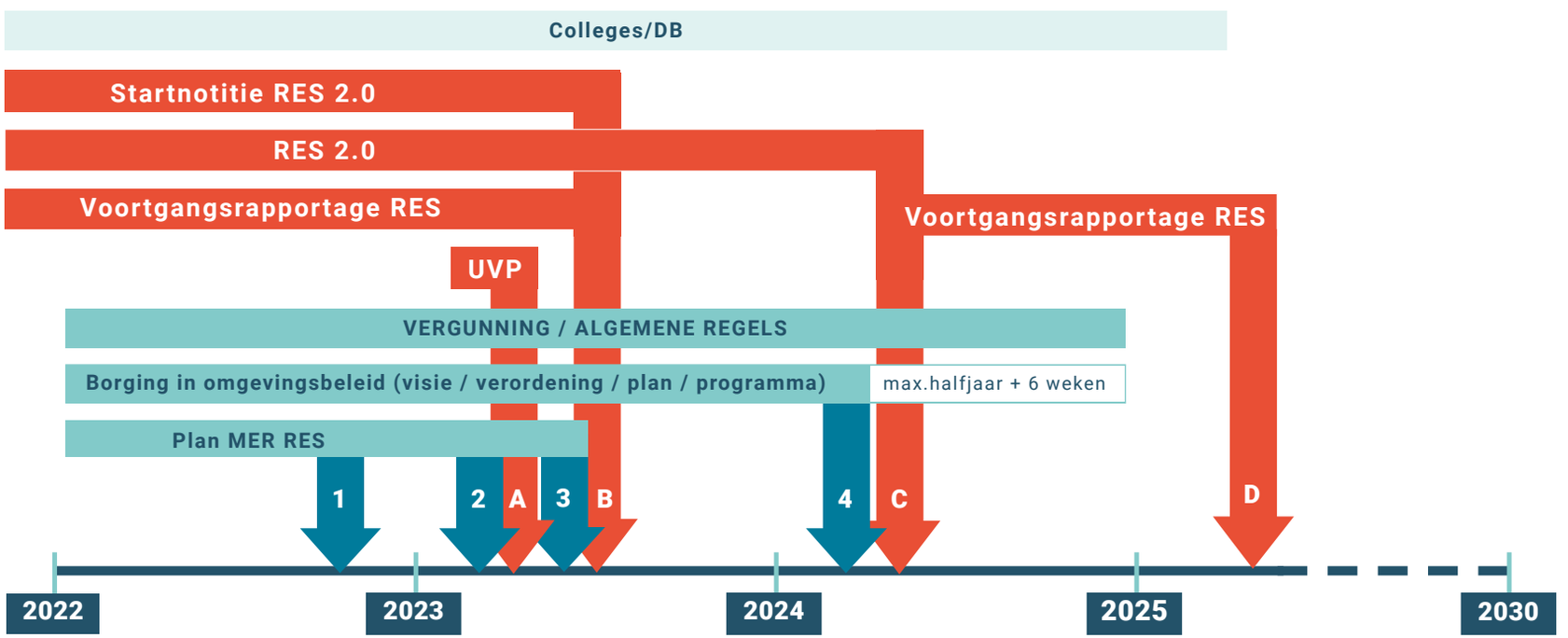
1. Plan MER – ter informatie (Q2 2023).
2. Rol gemeenteraad/ PS in borging omgevingsvisie/plan/ verordening (verschilt per overheid).

De RES 1.0 kan geborgd worden in het omgevingsbeleid van de deelnemers. De RES 2.0 zal onder de omgevingswet een vrijwillig programma zijn. Deze is zelfbindend voor de overheden.

Rol gemeenteraden/PS/AB's in besluitvormingstraject RES
A. Besluit over budget 2024 e.v. (begroting GMR) (Q4 – 2023)
B. Geïnformeerd over voortgang RES, Proces RES 2.0 en PlanMER RES (Q2 2023)
C. Besluit over RES 2.0 (Q1/2 2024)
D. Geïnformeerd over voortgang RES (Q2 – 2025)

Informatievoorziening gemeenteraden/PS/AB's
Met de regio-agendacommissie stemmen we af hoe de gemeenteraden in de Groene Metropoolregio goed geïnformeerd en betrokken kunnen worden bij de RES als geheel en op de besluitvormingstrajecten. We streven naar bundeling van raadsinformatiebijeenkomsten of andere voorzieningen voor de RES met de andere opgaven van de Groene Metropoolregio. Dit met het oog op eenduidigheid en om onnodige belasting van raadsleden te voorkomen. Bijeenkomsten met 'deelregio's' behoren ook tot de mogelijkheden.

Bij de informatiebijeenkomsten voor de RES nodigen wij ook de AB- en PS-leden uit. De informatievoorziening voor PS-leden en de AB-leden loopt via de griffie of via de gebruikelijke weg binnen het waterschap.

Rol colleges/DB's bij borging RES in omgevingsbeleid
De rol van colleges en DB's bij borging van de RES is als volgt:

1. Collegevoorstel en besluit ter kennisname plan MER en Raads/Stateninformatiebrief PlanMER (Q2 2023).
2. Rol colleges in borging omgevingsvisie/plan/ verordening (verschilt per overheid) en evt. in regionaal programma (uiterlijk Q1 2024).

Rol colleges/DB's in besluitvormingstraject RES 2.0

1. Collegevoorstel en besluit (Q2 2023) instemmen met UVP en voorstellen aan gemeenteraden budget RES bij begroting.
2. Collegevoorstel en besluit (Q2 2023) voortgangsrapportage RES + raads/ stateninformatiebrief. Collegevoorstel en besluit (Q1/2 2024) instemmen met raadsvoorstel om RES 2.0 vast te stellen.

4.1.4 Samenwerking met de samenleving

Het regionaal projectteam RES vult samen met de betrokken participatie- en communicatieadviseurs de beleidsparticipatie in. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de participatie op lokaal beleid en projectparticipatie.

4.2 REGIONAAL PROJECTTEAM RES

Onderdeel van de Groene Metropoolregio
De RES-opgave en het regionaal projectteam RES zijn ondergebracht in de opgave Circulaire regio van de Groene Metropoolregio. De opgavemanager Circulaire regio is de ambtelijk opdrachtgever van de RES. De bestuurlijk trekker RES is de bestuurlijk opdrachtgever van de RES. Het regionaal projectteam faciliteert de regionale samenwerking in proces en inhoudelijk.

4.3 SAMENWERKEN VANUIT EEN VERHAAL

We communiceren over de RES richting deelnemers, stakeholders en inwoners vanuit het communicatieframe. We communiceren vanuit één kernboodschap voor een heldere lijn:

In 2030 willen we 55% minder CO2 uitstoten dan in 1990, zoals afgesproken in het Nationaal Klimaatakkoord en het Gelders Energie Akkoord. Een belangrijke stap hierin is het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie. Bijvoorbeeld via zonnevelden, windturbines of warmte uit de bodem. Hiervoor is ook nieuwe infrastructuur nodig, zoals meer kabels voor stroom en warmtenetten. Dat houdt niet op bij de gemeentegrens. Daarom werken 16 gemeenten, provincie Gelderland, 3 waterschappen en de netbeheerder Liander in deze regio samen aan een Regionale Energie Strategie (RES)

We communiceren dit vanuit de volgende uitgangspunten:

- **Transparant en navolgbaar**
  We publiceren tussentijdse conclusies, kaarten en bevindingen op de website van de RES. We zijn helder over het proces, informatie is makkelijk te vinden en wordt aangeboden op begrijpelijke wijze.

- **Uitnodigend**
  We zijn uitnodigend naar maatschappelijke organisaties en bedrijven, maar ook naar andere geïnteresseerden zoals betrokken inwoners, raadsleden en jongeren om de RES te volgen en mee te praten over regionale onderwerpen.

- **Ruimte voor (andere) geluiden**
  We bieden ruimte voor geluiden vanuit betrokken organisaties en bedrijven om zo de verschillende opvattingen in beeld te krijgen. Dat doen we ook als die niet in lijn zijn met de RES-plannen zoals die op dat moment op tafel liggen.

- **We communiceren positief, brengen de kansen in beeld**
  De plannen voor de energietransitie zijn haalbaar!

4.4 SAMENWERKING BOVENREGIONAAL

Het regionaal projectteam RES zorgt voor bovenregionale afstemming zowel op inhoud als proces zoals afstemming met NPRES, EZK, RWS, binnen de afstemmingstafel van het Gelders Energieakkoord en de Gelderse Klankbordgroep Warmte.

5. BUDGET

Om de ambities, afspraken en resultaten te halen is een stabiel en volledig bezet projectteam binnen de Regio noodzakelijk. Het bestaande projectteam heeft de afgelopen jaren gewerkt en ervaring opgedaan met de werkzaamheden en de dynamiek welke komt kijken bij de uitvoering en actualiteit van de RES.

Het projectteam is als volgt bezet:
Procesregisseur
Projectleiders: Ruimte, Elektriciteit en Warmte
Projectmedewerkers: Bestuur en Participatie/ communicatie
Procesondersteuner
Adviseurs van Provincie en Liander
Het team zal tot en met maart 2024 aangevuld worden met een Warmteprocesbegeleider.

Om de 28 afspraken uit de RES 1.0 te waarborgen, in te kunnen spelen op ontwikkelingen en de RES-organisatie op de huidige voet voort te zetten is de volgende bezetting (inclusief kosten (prijspeil 2024) nodig. Het voorliggende UVP kan met deze basis worden uitgevoerd.

Begroting

Procesregisseur	€ 190.000
Projectleider Ruimte	€ 110.000
Projectleider Warmte	€ 110.000
Projectleider Elektriciteit	€ 110.000
Participatie en communicatie	€ 90.000
Bestuurlijke trajecten	€ 90.000
Procesondersteuning	€ 80.000
Teamlid Provincie	in kind
Teamlid Liander	in kind
Onderzoek en ondersteuning	€ 200.000
Totaal	€ 980.000
Rijksbijdrage	€ 537.250
Gemeentelijke bijdrage	€ 442.750
Bijdrage per inwoner	€ 0,58

